

PR01-03	PODRUČJE PREŽIVLJAVANJE				
DONOSI	Odbor za djecu i mlade	DATUM	22. 3. 2024.	REVIZIJA	0
REVIDIRA	Odbor za djecu i mlade	SLJEDEĆA REVIZIJA		22. 3. 2029.	

PODRUČJE PREŽIVLJAVANJE

SAVEZ IZVIĐAČA HRVATSKE
OŽUJAK 2024.

SADRŽAJ

PREŽIVLJAVANJE	3
1. UVJET "OPREMA I ALAT"	4
2. UVJET "SIGURNOST, OPASNOST I PRVA POMOĆ"	5
3. UVJET "ZAKLON"	6
4. UVJET "VATRA"	7
5. UVJET "VODA I HRANA U PRIRODI"	8
6. UVJET "KUHANJE U PRIRODI"	9
7. UVJET "TEHNIKE"	10
8. UVJET "OSNOVE PREŽIVLJAVANJA I PLANIRANJE"	11
9. UVJET "ISKUSTVO"	12

PREŽIVLJAVANJE

Cilj područja **Preživljavanje** je postići kod djece i mladih samopouzdanje i samouvjerenost u tome da su u stanju snaći se u svakoj životnoj situaciji koliko god ona teška bila, imajući pri tom naravno uvijek na umu oprez te važnost brige za sebe, za druge i za prirodu. "Kako se snaći u prirodi" predstavlja najbolji i najzanimljiviji način učenja vještine "kako se snaći u životu", a ovo područje pri tome nudi nebrojene mogućnosti razvoja snalažljivosti, vještina suočavanja s izazovima i rješavanja problema.

Djeca i mladi uz to sa svakim stupnjem stječu sve više praktičnih vještina, od izrade zaklona i paljenja vatre, do traženja vode i hrane u prirodu, kuhanja u priručnim uvjetima, pripreme, planiranja i sl.

Izviđač sa 7. stupnjem **Preživljavanja** je snalažljiv i samopouzdan, ni u kakvoj situaciji se ne predaje, uvijek je spreman suočiti se s izazovom i naći najbolje rješenje, a njegove praktične vještine zanimljive su i korisne u svakom društvu i svakoj situaciji.

Područje **Preživljavanje** podijeljeno je na devet uvjeta (potpodručja), a svaki od njih obuhvaća jednu ili više kompetencija koje izviđač treba steći po završetku pojedinog stupnja. Stečene kompetencije rastu progresivno od 1. do 7. stupnja, međusobno su povezane, nadopunjuju se, proširuju i produbljuju do konačne razine koja se očekuje sa završenim 7. stupnjem.

Svaka od stečenih kompetencija detaljno je razrađena u vidu ishoda učenja, tj. opažljivih ponašanja koja izviđač treba pokazati kako bi pojedina kompetencija bila priznata.

Za svaki od stupnjeva, uvjeti, stečene kompetencije i ishodi učenja detaljno su razrađeni i izviđačima predstavljeni u obliku izravnog obraćanja. Razrada po stupnjevima - Preživljavanje 1 - Preživljavanje 7 zajedno s ovim pregledom čini jedinstven dokument kojeg donosi, redovito evaluira i po potrebi ažurira Odbor za djecu i mlade.

Svi se zahtjevi trebaju ispunjavati na način koji uključuje što je moguće više praktičnog rada i što manje teoretiziranja. Kad god je to moguće, potrebno se objašnjavanje treba odvijati tijekom praktičnog rada, na konkretnom primjeru, a ne uopćeno. Tamo gdje realno (pa ni poželjno) očekivati stvarnu situaciju (npr. nesreće, pozivanje pomoći i sl.), treba je nastojati prikazati kroz igru uloga.

I voditelji i izviđači trebaju razumjeti i uvijek imati na umu da priznati stupanj i oznaka koja se nosi na odori govore o tome da je izviđač zaista stekao sve tražene kompetencije i da je stvar izviđačke časti ne samo u potpunosti ispuniti sve ono što je potrebno da se to dokaže, nego i nastaviti naučeno uvijek primjenjivati.

1. UVJET "OPREMA I ALAT"

Po svladavanju pojedinog stupnja, izviđač stječe sljedeće kompetencije:

1. STUPANJ

- zna koju odjeću i obuću ponijeti kada ide u prirodu
- poznaje i ostalu opremu za avanture preživljavanja u prirodi
- može samostalno spakirati ruksak za jednodnevnu avanturu preživljavanja u prirodi
- zna što sadržava osnovni pribor/komplet za preživljavanje
- zna sigurno koristiti džepni nožić
- zna sigurno koristiti bat

2. STUPANJ

- se može samostalno brinuti za svoju opremu na avanturama preživljavanja u prirodi
- se može samostalno brinuti o pakiranju i nošenju osobne opreme
- se može samostalno brinuti o čišćenju i održavanju osobne opreme
- zna ispravno koristiti ručni alat - nož, sjekiricu i ašov
- može odabrati odgovarajuću opremu ovisno o vremenskim uvjetima

3. STUPANJ

- se može brinuti o kvaliteti i ispravnosti svoje opreme
- može pripremiti svoj osobni pribor/komplet za preživljavanje
- može podučiti druge članove kako pripremiti pribor/komplet za preživljavanje
- zna koristiti veliki ruksak (>40 L)
- poznaje vrste i korištenje najlonskih tendi

4. STUPANJ

- zna koju opremu treba ponijeti na izlet preživljavanje u prirodi
- poznaje patrolnu opremu za boravak u prirodi
- zna koristiti i održavati sjekiricu
- poznaje opremu za noćenje na avanturama preživljavanja u prirodi
- zna koristiti i održavati mali plamenik

5. STUPANJ

- zna sigurno koristiti i održavati sve vrste alata
- može organizirati patrolnu opremu za avanturu preživljavanja u prirodi
- zna napraviti i koristiti lučnu pilu

6. STUPANJ

- zna koja je osobna i patrolna oprema potrebna za uspješnu avanturu preživljavanja u prirodi
- se može brinuti o kvaliteti i ispravnosti timske opreme

7. STUPANJ

- može organizirati i održavati opremu sekcije za avanturu preživljavanja u prirodi

2. UVJET "SIGURNOST, OPASNOST I PRVA POMOĆ"

Po svladavanju pojedinog stupnja, izviđač stječe sljedeće kompetencije:

1. STUPANJ

- razumije i primjenjuje najvažnija pravila sigurnosti na izviđačkim avanturama preživljavanja u prirodi
- razumije i primjenjuje sistem parova
- razumije i primjenjuje osnovna pravila sigurnosti kod vatre
- zna što napraviti u nekoj opasnoj situaciji
- zna što napraviti kod krvarenja iz nosa

2. STUPANJ

- zna kako prepoznati da je netko ozlijeđen
- zna kako pozvati pomoći ako je netko ozlijeđen
- zna kako se osigurati od požara u šumi
- zna koje su najopasnije životinje u šumi
- zna kako ispravno previti manje posjekotine i ogrebotine
- zna što učiniti u slučaju proljeva
- zna što učiniti u slučaju povraćanja

3. STUPANJ

- zna kako se ponašati u slučaju nepovoljnih vremenskih prilika
- zna kako različiti vremenski uvjeti utječu na avanturu preživljavanja u prirodi i kako se od njih zaštititi
- zna pružiti prvu pomoć kod manjih ozljeda
- zna što treba napraviti u slučaju šumskog požara
- zna što treba napraviti u slučaju bujice

4. STUPANJ

- zna kako se tretiraju posjekotine i manje opekline
- zna izraditi nosila od šatorskog krila i motki ili drugog priručnog materijala
- razumije posljedice promjene temperature i vjetrova
- poduzima sve kako bi prevenirao/la nesretan ishod avanture

5. STUPANJ

- zna koja je sigurnosna pitanja potrebno riješiti prije kretanja na avanturu
- poznaje osnove procjene rizika
- razumije moguće opasnosti na avanturama preživljavanja

6. STUPANJ

- zna uzroke, te kako prepoznati i tretirati hipertermiju, sunčanicu i dehidraciju
- zna uzroke, te kako prepoznati i tretirati hipotermiju
- poznaje granice svog tima
- poznaje osnove upravljanja rizikom na avanturama preživljavanja

7. STUPANJ

- zna koje su vjerojatne opasnosti u šumskom i otvorenom prirodnom okruženju
- zna kako procijeniti rizik i brinuti o sigurnosti skupine
- zna riješiti neke problematične situacije u timu

3. UVJET "ZAKLON"

Po svladavanju pojedinog stupnja, izviđač stječe sljedeće kompetencije:

1. STUPANJ

- zna koristiti mali šator tipa iglu
- može izgraditi jednostavan zaklon

2. STUPANJ

- razumije svrhu zaklona i njegovu važnost za preživljavanje u prirodi
- zna napraviti klinove od drva
- se može zaštititi u prirodi od jakog sunca i kiše pomoću jednostavnog zaklona

3. STUPANJ

- zna odabrati dobro mjesto za podizanje zaklona
- može od plastične cerade i špage napraviti zaklon za jednu osobu
- može napraviti zaklon od špage i šatorskih krila podoban za dvoje ljudi
- može udobno prespavati na podu bez ugrožavanja svog zdravlja

4. STUPANJ

- može sagraditi dobar patrolni zaklon
- zna napraviti udoban ležaj na podu

5. STUPANJ

- može napraviti dobar krov otporan na vodu
- zna odabrati dobru lokaciju za zaklon po hladnom vremenu
- može udobno prespavati u zaklonu po hladnom vremenu bez ugrožavanja svog zdravlja
- zna zagrijati zaklon
- može napraviti dobar zaklon od hladnoće i kiše

6. STUPANJ

- zna napraviti zaklon grijan vatrom na siguran način
- može napraviti samostojeći zaklon
- zna upotrijebiti ceradu za složene zaklone
- zna održavati toplinu u zaklonu
- zna vezati ceradu uz smanjivanje opterećenja na alke

7. STUPANJ

- zna napraviti zaklon isključivo od materijala nađenog u prirodi
- može bivakirati u snijegu
- zna napraviti natkriveno družinsko vatrište

4. UVJET "VATRA"

Po svladavanju pojedinog stupnja, izviđač stječe sljedeće kompetencije:

1. STUPANJ

- razumije čemu sve vatra može služiti
- zna održavati vatru
- razumije da vatra treba biti štedljiva
- poznaje i razumije pravila sigurnog ponašanja oko vatre

2. STUPANJ

- zna dobro ugasiti vatru
- zna pripremiti vatrište i pomoći u paljenju vatre
- zna kako zaštititi prirodu kad trebamo vatru

3. STUPANJ

- zna zapaliti vatru s kockama za potpaljivanje
- može zapaliti vatru pomoću prirodne potpale, „vatrenog cvijeta“ i šibica
- poznaje različite vrste vatre
- zna sanirati vatrište nakon korištenja

4. STUPANJ

- zna napraviti i koristiti signalnu vatru
- može zapaliti vatru samo šibicom i materijalom iz prirode
- poznaje različite vrste ognjišta
- zna zapaliti vatru pomoću kremena i kresiva

5. STUPANJ

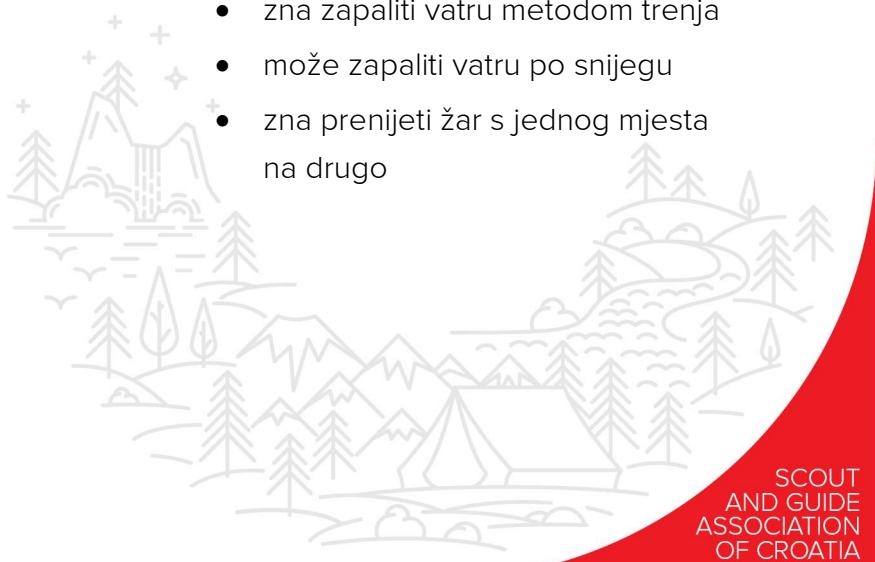
- može zapaliti i održavati cjelonoćnu vatru
- zna zapaliti vatru pomoću aluminijske baterije

6. STUPANJ

- zna zapaliti vatru pomoću sunca
- zna zapaliti vatru pomoću kremena i kresiva, samo uz prirodne materijale
- može zapaliti vatru po kiši

7. STUPANJ

- zna zapaliti vatru metodom trenja
- može zapaliti vatru po snijegu
- zna prenijeti žar s jednog mjesta na drugo

5. UVJET "VODA I HRANA U PRIRODI"

Po svladavanju pojedinog stupnja, izviđač stječe sljedeće kompetencije:

1. STUPANJ

- se može samostalno brinuti za svoje potrebe za vodom na izletu
- zna koju se vodu u prirodi smije za što upotrebljavati
- poznaje barem 1 vrstu hrane koje se može pronaći u prirodi
- poznaje barem 1 čajnu biljku koja se može pronaći u prirodi

2. STUPANJ

- se može samostalno brinuti za svoje potrebe za vodom u prirodi
- može prikupiti rosu odjećom
- poznaje barem 2 vrste hrane koje se mogu pronaći u prirodi
- poznaje barem 2 čajne biljke koje se mogu pronaći u prirodi

3. STUPANJ

- može prikupiti kišnicu
- zna dobiti vodu rastapanjem snijega
- može filtrirati vodu jednostavnim načinima
- može prenijeti vodu cjevčicom
- poznaje barem 4 vrste hrane koje se mogu pronaći u prirodi
- poznaje barem 4 čajne biljke koje se mogu pronaći u prirodi

4. STUPANJ

- zna filtrirati vodu iz prirode
- može prokuhati vodu uz pomoć vrelog kamenja
- poznaje barem 6 vrste hrane koje se mogu pronaći u prirodi
- poznaje barem 6 čajnih biljaka koje se mogu pronaći u prirodi

5. STUPANJ

- zna destilirati vodu pomoću slamke ili cijevi
- zna destilirati vodu pomoću folije
- zna prikupiti vodu metodom kondenzacije iz rupe u zemlji
- zna prikupiti vodu metodom vrećice oko lišća
- poznaje barem 8 vrsta hrane koje se mogu pronaći u prirodi
- poznaje barem 8 čajnih biljaka koje se mogu pronaći u prirodi

6. STUPANJ

- može uhvatiti ribu na udicu
- poznaje barem 10 vrsta hrane koje se mogu pronaći u prirodi
- poznaje barem 10 čajnih biljaka koje se mogu pronaći u prirodi

7. STUPANJ

- poznaje zaštićene biljne i životinjske vrste koje se za prehranu smiju koristiti samo u situacijama stvarnog preživljavanja
- poznaje barem 12 vrsta hrane koje se mogu pronaći u prirodi
- poznaje barem 12 čajnih biljaka koje se mogu pronaći u prirodi

6. UVJET "KUHANJE U PRIRODI"

Po svladavanju pojedinog stupnja, izviđač stječe sljedeće kompetencije:

1. STUPANJ

- zna pripremiti hranu za kuhanje
- zna koristiti žar za pečenje krumpira i kobasica
- zna skuhati čaj na pripremljenoj vatri

2. STUPANJ

- poznaje higijenu čuvanje hrane
- zna kako pripremiti hranu pomoću aluminijske folije bez upotrebe posuđa
- zna koristiti žar za jednostavnu pripremu hrane

3. STUPANJ

- zna koristiti mali plamenik za jednostavno kuhanje
- zna pripremiti ognjište za kuhanje
- zna pripremiti jednostavno jelo na vatri
- zna koristiti žar za jednostavnu pripremu kruha
- zna pravilno pohraniti hranu u prirodi

4. STUPANJ

- zna ispeći jelo na ražnju
- pazi na sigurnost hrane
- zna napraviti plan obroka za patrolni bivak

5. STUPANJ

- zna ispeći ribu na ražnju
- zna koristiti različite metode za pripremu hrane u prirodi

6. STUPANJ

- zna ispeći kruh pod pekom
- može pronaći hranu u prirodi i pripremiti ju za jelo
- zna napraviti i koristiti krušnu peć

7. STUPANJ

- zna u kotliću skuhati neko složenije jelo
- zna pod pekom ispeći neko složenije jelo
- može pripremiti obrok bez korištenja uobičajenih pomagala

7. UVJET "TEHNIKE"

Po svladavanju pojedinog stupnja, izviđač stječe sljedeće kompetencije:

1. STUPANJ

- zna čuvati prirodu na avanturama preživljavanja
- zna ispravno hodati po prirodi

2. STUPANJ

- zna koristiti vrzinu petlju, ambulantni, osmičasti i detektivski čvor
- zna napraviti sustav za napinjanje užeta između dva stabla koristeći "round and two half hitches" i leptir
- može samostalno izraditi i koristiti drvenu žlicu
- može samostalno izraditi i koristiti nosiljku za granje
- zna ispravno postupati s otpacima koje smo stvorili u prirodi

3. STUPANJ

- zna koristiti skraćivaljku, ribarski, mrtvi i kaubojski čvor
- može napraviti i koristiti kabanicu od šatorskog krila
- može samostalno izraditi i koristiti posudu od gline
- može samostalno izraditi i koristiti hvataljku za roštilj
- zna glavna načela kodeksa „Ne ostavljaj tragove!“

4. STUPANJ

- zna koristiti križno i kvadratno vezivanje
- može izraditi jednostavne posude od prirodnih materijala

- može izraditi ležaj od priručnog materijala u prirodi
- može samostalno izraditi i koristiti luk i strijelu
- može samostalno izraditi priručni ruksak
- zna postupati s otpadnim vodama u prirodi

5. STUPANJ

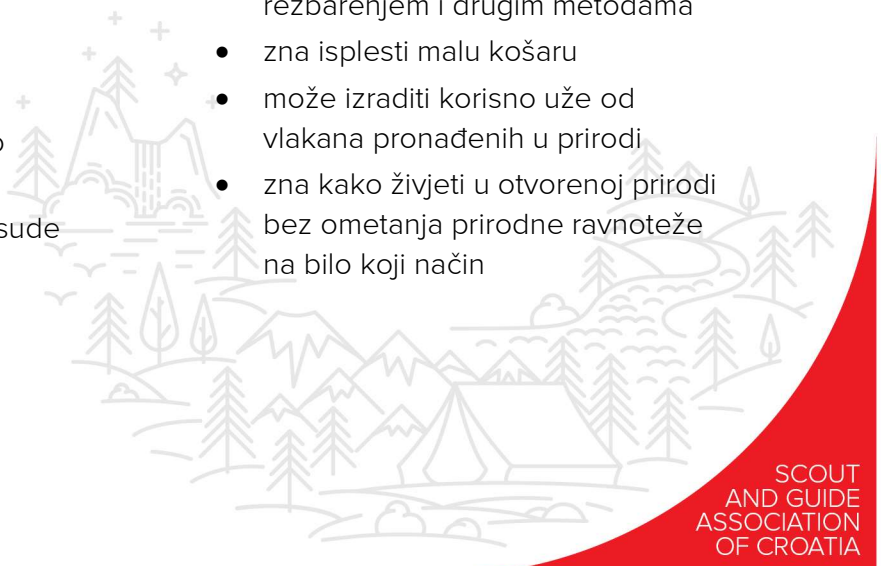
- može napraviti jednostavnu udicu
- može napraviti kratko i tanko uže od vlakana pronađenih u prirodi
- zna napraviti i koristiti lučnu pilu
- može improvizirati kompas za orijentaciju
- zna postupati s ljudskim otpadom u prirodi

6. STUPANJ

- može napraviti kampersko kuhalo na drvo
- zna napraviti sapun od priručnih materijala
- u potpunosti poznaje sve elemente kodeksa "Ne ostavljaj tragove!"

7. STUPANJ

- može izraditi različiti pribor rezbarenjem i drugim metodama
- zna isplesti malu košaru
- može izraditi korisno uže od vlakana pronađenih u prirodi
- zna kako živjeti u otvorenoj prirodi bez ometanja prirodne ravnoteže na bilo koji način

8. UVJET "OSNOVE PREŽIVLJAVANJA I PLANIRANJE"

Po svladavanju pojedinog stupnja, izviđač stječe sljedeće kompetencije :

1. STUPANJ

- se zna pripremiti za avanturu preživljavanja u prirodi

2. STUPANJ

- zna kako izbjeći najčešće uzroke koji nas mogu dovesti u situaciju preživljavanja
- zna kako saznati vremensku prognozu

3. STUPANJ

- razumije osnove preživljavanja
- zna odrediti prioritete preživljavanja
- zna što treba obavezno napraviti kako bi svaka avantura bila što sigurnija

4. STUPANJ

- poznaje sedam smrtnih neprijatelja preživljavanja
- može zauzeti ispravan stav u situaciji preživljavanja
- zna signale za pomoć

5. STUPANJ

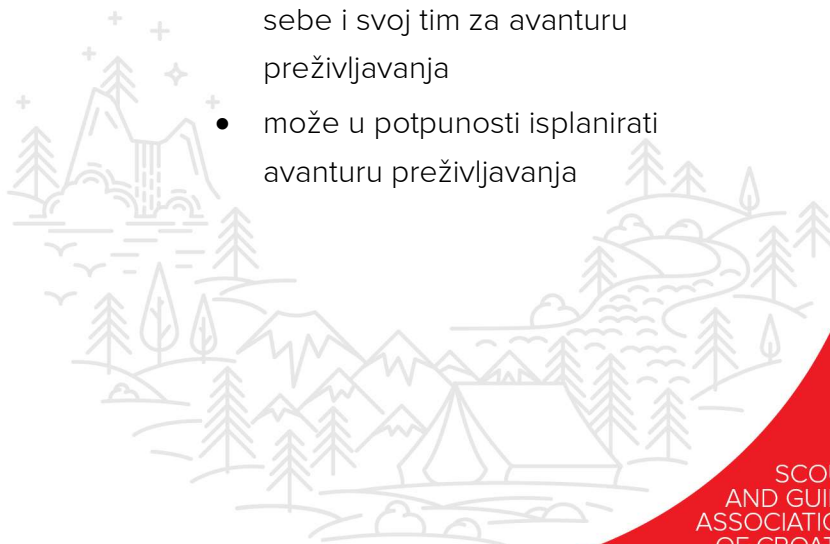
- zna što znači STOP! u kritičnoj situaciji
- zna kako ojačati svoj moral i moral svoga tima
- može razumjeti kako čovjek se čovjek osjeća i kako razmišlja u situaciji preživljavanja
- može predvidjeti vrijeme prateći promjene u prirodi

6. STUPANJ

- može donijeti odluku treba li ostati i čekati pomoć ili pokušati naći put u civilizaciju
- zna napraviti plan za čekanje spasilaca
- zna napraviti plan za povratak u civilizaciju
- poznaje korake u pripremi za avanturu

7. STUPANJ

- može u potpunosti pripremiti sebe i svoj tim za avanturu preživljavanja
- može u potpunosti isplanirati avanturu preživljavanja

9. UVJET "ISKUSTVO"

Pri svladavanju pojedinog stupnja, izviđač je stekao iskustvo:

1. STUPANJ

- 2 avanture preživljavanja u prirodi

2. STUPANJ

- 3 avanture preživljavanja u prirodi
- 1 noć u šatoru bez kreveta
- timski rad

3. STUPANJ

- 3 avanture preživljavanja u prirodi
- 1 noć pod zaklonom
- timski rad
- prenošenje znanja

4. STUPANJ

- 3 avanture preživljavanja u prirodi
- 2 noći na bivku pod zaklonom
- 1 avantura preživljavanja u prirodi u otežanim uvjetima
- timski rad
- prenošenje znanja

5. STUPANJ

- 4 avanture preživljavanja u prirodi
- 4 noći na bivku pod zaklonom
- 1 avantura preživljavanja u prirodi u otežanim uvjetima s noćenjem
- timski rad
- prenošenje znanja

6. STUPANJ

- 4 avanture preživljavanja u prirodi
- 5 noći na bivku pod zaklonom
- 1 avantura preživljavanja u prirodi u otežanim uvjetima
- timski rad
- prenošenje znanja
- vođenje

7. STUPANJ

- 4 avanture preživljavanja u prirodi
- 6 noći na bivku pod zaklonom
- 1 avantura preživljavanja u prirodi u otežanim uvjetima, s noćenjem ispod 0°C
- timski rad
- prenošenje znanja
- vođenje

